
ZÁPIS DO KRONIKY OBCE ALEKŠINCE
ROK 2018

SLOVO NA ÚVOD

Rok 2018 by sa dal z hľadiska medzinárodnej scény charakterizovať, ako rok chudobnejší na symbolické či zlomové udalosti. Všetky závažné procesy pokračovali s menšou či väčšou intenzitou. Dlhotrvajúce otvorené konflikty a trenice veľmocí v Afganistane, Iraku, Sýrii, Líbyi, Sudáne, ďalších krajinách subsaharskej Afriky, na Ukrajine a v ďalších krajinách pokračovali v rôznych stupňoch intenzity a metód boja. Európa sa naďalej potýkala s problémami nelegálnej migrácie z Afriky a krajín Blízkeho východu, teroristickými hrozbami a pokračujúcim procesom odchodu Veľkej Británie z Európskej únie.

Slovenskou politickou scénou otriasla vražda mladého novinára Jána Kuciaka a jeho snúbenice Martiny Kušnírovej. Podobne ako napríklad na Ukrajine v roku 2000, v Rusku v roku 2006, v roku 2017 na Malte boli zorganizované protivládne protesty, následkom ktorých prišlo k rekonštrukcii vlády SR, pri ktorej premiéra Roberta Fica nahradil jeho spolustranník Peter Pellegrini. I keď zmienené informácie sú skôr negatívneho charakteru, tak dopady na každodenný život Alekšičanov nie sú zatiaľ priame a možno povedať, že aj rok 2018 bol rokom všeobecného rastu, čoho dôkazom je aj neustále pribúdajúca bytová výstavba.

DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE

V roku 2018 sa v našej obci narodilo 21 detí a zomrelo 21 občanov. Bolo uzavretých 18 sobášov, čo je veľmi vysoké číslo. Do obce sa prisťahovalo 37 nových občanov a odsťahovalo 27. Celkový počet obyvateľov bol 1706.¹

¹ *Evidencia obyvateľstva*. Zdroj: OcÚ Alekšince.

VÝZNAMNÉ UDALOSTI A PODUJATIA, KULTÚRNY ŽIVOT

Hneď v prvý deň roka 2018 usporiadal OcÚ Alekšince v spolupráci s miestnymi poslancami a dobrovoľnými hasičmi v priestoroch pred obecným úradom krásny novoročný ohňostroj spojený s príhovorom starostu obce a občerstvením.

Začiatok roka sa tiež niesol v plesovej nálade. Okrem už tradičného a v širokom okolí známeho Pol'ovníckeho plesu sa uskutočnil aj prvý Reprezentačný ples Miestneho futbalového klubu Dynamax Alekšince. Obdobie fašiangov ukončil fašiangový sprievod po obci s kultúrnym programom pochovávania basy v miestnom kultúrnom dome.

Posledný júnový deň sa v priestoroch kynologického areálu uskutočnil 4. ročník súťaže vo varení gulášu „Alekšinský kotlík“. Súťaže sa zúčastnilo až 17 družstiev, čo svedčí o popularite podujatia. Po skončení súťaže vystúpili s programom Veselí seniori a po nich sa o zábavu postarala hudobná skupina Riva.

V rámci nitrianskeho festivalu Dni Slovanov zavítali 7. júla do našej obce dva zahraničné folklórne súbory. Išlo o súbor Plisa z Bieloruska a súbor Ľudovíta Štúra z chorvátskeho mesta Ilok, v ktorom účinkujú členovia slovenskej menšiny v Chorvátsku, ktorí sa tam presťahovali v 17. – 19. storočí a aj takýmto spôsobom si uchovávajú svoje národné povedomie. V úvode programu vystúpila aj miestna skupina Veselí seniori. Vydarené podujatie sa uskutočnilo v priestoroch v blízkosti obecného úradu pri Lipe slovanskej vzájomnosti. Pri tejto príležitosti bola pri spomenutej lipe odhalená pamätná tabuľa na pripomienku našich spoločných slovanských koreňov s textom:

SVET SLOVANOV

CESTA PRIATEĽSTVA 2018

SPOLOČNÉ KORENE-SPOLOČNÁ BUDÚCNOSŤ

SLAVICA A MATICA SLOVENSKÁ

V októbri 2018 pripravil OcÚ Alekšince Katarínsku zábavu, ktorá sa teší obľube miestnych občanov. V mesiaci december do našej obce zavítal Mikuláš na svojich nebeských saniach a spolu s našimi najmenšími občanmi zasvietil vianočný stromček.

Dňa 12. decembra 2018 sa tiež uskutočnilo každoročné slávnostné *Uvítanie do života* našich novonarodených spoluobčanov spojené s kultúrnym programom, zápisom rodičov a detí do obecnej Pamätnej knihy a odovzdaním darov.

V závere roka 2018 vyšla miestnemu občanovi a mladému nádejnému básnikovi Dávidovi Matušovi kniha poézie s názvom *Vyryté do dreva*. Nešlo však o jeho prvú knižnú publikáciu. Tou prvou bola takisto zbierka básní *Bez slz by duša nemala dúhu*, ktorá vyšla v roku 2016.

OBECNÁ SAMOSPRÁVA

Rok 2018 bol posledným rokom 4-ročného volebného obdobia starostu Radoslava Ťapušíka a poslancov obecného zastupiteľstva v zložení Ing. Anton Kušnír, MBA, Ing. Pavel Božik, Peter Čačaný, Bohumil Kišac, Ing. Andrej Lipka, Dušan Kotúč a Anna Moravcová. Medzi najvyššie priority vedenia obce na začiatku volebného obdobia patrila inventarizácia majetku a záväzkov, ktorých výška koncom roka 2014 predstavovala 457 780,03 €. Zlepšením výberu miestnych daní, prehodnotením nevýhodných zmlúv a ďalšími opatreniami sa podarilo dlh postupne splatiť a vďaka všeobecnému hospodárskemu rastu každoročne zabezpečiť prebytkový obecný rozpočet. Finančné prostriedky z rozpočtových prebytkov boli prerozdeľované do Rozvojového a Rezervného fondu. Z Rozvojového fondu sa financie využívajú na obecné projekty. Rezervný fond bol vytvorený pre mimoriadne udalosti. Po záverečnej správe za rok 2017 bolo vo fonde rozvoja obce 126 902 € a v rezervnom fonde 195 225 €.

Veľká pozornosť bola venovaná komunikácii obce s verejnosťou prostredníctvom sociálnych sietí Facebook, Instagram, ako aj obecnej internetovej stránky a Alekšinských novín. Obci sa podarilo získať investora do obecnej kanalizácie, ktorým sa stala Západoslovenská vodárenská spoločnosť, ktorá pomohla dokončiť rozostavané etapy kanalizácie a čističku odpadových vôd.

Obecné zastupiteľstvo schválilo *21. júna 2018* komunitný plán sociálnych služieb obce Alekšince na obdobie rokov 2018 -2022, ktorý je výsledkom spolupráce obce ako poskytovateľa sociálnych služieb, ale i samotných obyvateľov. Tento dokument by mal

byť podkladom ďalšieho prospešného rozvoja našej obce a zvyšovania kvality života jeho obyvateľov a pomôže zabezpečiť práva občanov na sociálne služby, zvýšiť ich kvalitu a dostupnosť pre všetkých bez sociálneho vylúčenia. Bolo taktiež schválené všeobecné záväzné nariadenie obce o poskytovaní sociálnych služieb, ktoré určuje spôsob činnosti občianskych združení, registrovaných partnerov a poskytovateľov sociálnych služieb.

VOLBY

Dňa 10. novembra 2018 sa v našej obci konali voľby starostu obce a poslancov obecného zastupiteľstva. Z celkového počtu 1 443 oprávnených voličov sa hlasovania zúčastnilo 778 osôb, čo predstavuje 53,92 % účasť. Pre voľby do zastupiteľstva boli platné všetky hlasy a pre voľby na starostu bolo platných 776 hlasov.

Vo voľbách starostu obce s veľkým náskokom zvíťazil doterajší starosta obce Radoslav Ťapušík (38 r.), ktorý kandidoval ako nezávislý kandidát. Získal 613 hlasov. Druhým v poradí bol taktiež nezávislý kandidát Bohumil Kišac (36 r.). Získal priazeň 137 voličov. Na treťom mieste skončil dobrovoľne nezamestnaný nezávislý kandidát PaedDr. Milan Záhorský (57 r.), ktorému vyjadrilo dôveru 26 občanov.

Za poslancov do obecného zastupiteľstva boli zvolení nasledovní kandidáti:

1. Ing. Anton Kušnír, MBA, (31 r.), manažér, nezávislý kandidát, 525 hlasov
2. Ing. Pavel Božik, (53 r.), podnikateľ, nezávislý kandidát, 502 hlasov
3. Peter Čačaný, (50 r.), technik, Smer – sociálna demokracia, 397 hlasov
4. Ing. Andrej Lipka, (36 r.), referent daZ, nezávislý kandidát, 365 hlasov
5. Ing. Vladimír Pleva, (30 r.), inšpektor, Smer – sociálna demokracia, 357 hlasov
6. Dušan Kotúč, (59 r.), živnostník, Slovenská národná strana, 354 hlasov
7. Ľubica Beneová, 56 r., účtovníčka, Smer – sociálna demokracia, 313 hlasov

Poradie ďalších kandidátov, ktorí neboli zvolení za poslancov, ale stali sa náhradníkmi v prípade, že by sa niektorí z poslancov vzdal mandátu:

8. Mgr. Richard Ivančo, (37 r.), obchodný riaditeľ, Smer - sociálna demokracia, 257 hlasov
9. Zlatica Petříková, (51 r.), predavačka, Smer – sociálna demokracia, 246 hlasov
10. Marek Mikuš, (38 r.), živnostník, Komunistická strana Slovenska, 212 hlasov

11. Dávid Vokel, (21 r.), študent, nezávislý kandidát, 173 hlasov

Ešte pred ustanovujúcim zasadnutím Obecného zastupiteľstva sa vzdal svojho mandátu dlhoročný poslanec Dušan Kotúč a jeho miesto zaujal Mgr. Richard Ivančo.

VÝSTAVBA A ZMENY V OBCI

Alekšince majú dlhodobý problém s kvalitou pitnej vody v obecnom vodovode, predovšetkým s vysokými hodnotami mangánu, ktorý sa roky usádzal vo vodovodnom systéme a z času na čas, hlavne pri zvýšenom prietoku, sa prejavoval zakalením vody. Dlhé roky sa hľadal najlepší spôsob riešenia tohto problému. Padli aj návrhy na napojenie novej studne vyvrtanej v polohe pri Židovskom cintoríne, avšak ani táto voda nespĺňala požadované parametre. Obecné zastupiteľstvo preto rozhodlo o uskutočnení projektu výstavby filtračnej stanice v miestnom vodojeme, ktorý taktiež prešiel rekonštrukciou. Ide o komplexné filtračné zariadenia navrhnuté na mieru na filtráciu nerozpustných látok, odstránenie železa a mangánu, absorpciu organických látok a odstránenie voľného chlóru z upravovanej vody. Celková investícia do rekonštrukcie vodojemu, prípravných prác a montáže filtračných zariadení predstavuje 67 733 €. Tieto výdavky boli hradené z rezervného fondu obce. Filtrácia vody bola spustená 8. júna a zanedlho pocítili všetci občania zvýšenú kvalitu vody.

Počas roka 2018 sa uskutočnili komplexné skúšky obecnej čističky odpadových vôd. Začalo sa aj kolaudačné konanie rozvodov kanalizačného potrubia. Ide o dôležitý krok k dlhoočakávanému spusteniu miestnej kanalizácie. Obec bola úspešná pri žiadaní finančnej dotácie na miestnu kanalizáciu a za pomoci dotácie z Envirofondu bola vybudovaná ďalšia časť kanalizačnej siete, a to od obchodu Jednota v smere na Lukáčovce cca v dĺžke 260m.

Začiatkom roka 2018 začala výstavba dvoch obecných bytových nájomných domov, vďaka ktorým pribudne v našej obci 24 nájomných bytov (18 trojizbových a 6 jednoizbových), čím sa aspoň zo značnej časti uspokojí dopyt po bytoch v našej obci. Celková investícia činí 1 149 000 €. Obec získala z Ministerstva dopravy a výstavby

Slovenskej republiky nenávratný príspevok 402 150 €. Zvyšné finančné prostriedky boli zabezpečené zo štátneho fondu rozvoja bývania vo výške 746 850 €.

Okrem toho bol v januári 2018 vymalovaný kultúrny dom a zakúpený doň nový mobiliár. Úpravami a rekonštrukciou prešli miestne komunikácie na Školskej ulici pred poštou, od Dolného Balkánu po hlavnú cestu v smere na Gecovské. Upravené bolo aj premostenie v miestnej časti Žomboch v smere od areálu firmy Compacta Agro a. s.

V máji sa uskutočnila revitalizácia otočiska autobusov pri zastávke Alešince – železničná stanica. Vybudovaná bola nová cestná komunikácia, chodník a osadená nová zástavka. Priestor, ktorý je pomyslenou vstupnou bránou do obce, bol tak oživený a dostal reprezentatívnu formu.

V lete boli vybudované urnové steny a upravený prilahlý priestor na miestnom cintoríne, čo umožní dôstojné uloženie pozostatkov zosnulých spoluobčanov, ktorí si želali byť po svojej smrti spoločení.

V roku 2018 bolo vybudované v areáli obecného úradu na mieste starého nové bezpečnejšie detské ihrisko. Obec taktiež pokračovala vo výmene svietidiel verejného osvetlenia za úspornejšie s LED technológiou v najnebezpečnejšom úseku medzi železničnými priecestiami.

Počas leta bola miestnymi dobrovoľnými hasičmi zbúraná budova niekdajšieho obecného úradu, ktorá bol dlhé roky nevyužívaná a chátrala. Keďže obec vlastní aj prilahlé pozemky, tak bolo rozhodnuté o príprave architektonickej štúdie o využití danej lokality, kde sa počíta s rekonštrukciou bývalej koniarne na hasičskú zbrojnicu a spoločenské miestnosti. V lokalite by nemali chýbať parcely na bytovú výstavbu, detské ihrisko, vybudovanie veľkého námestia s vodnými prvkami a množstvom zelene. V štúdiu je zapracovaná aj obchodná vybavenosť, kaviareň s terasou a vyhlídkou.

Objekt bývalého Krytu proti zbraniam hromadného ničenia v lokalite Hájiček, ktorý je vo vlastníctve obce, dostal nového nájomníka. Obec koncom roka podpísala nájomnú zmluvu s Klubom ČSLA (Československej ľudovej armády) Kolíňany, ktorý združuje nadšencov so záujmom o vojenskú históriu. Kryt tak aj naďalej bude slúžiť ako múzeum.

ZDRAVOTNÍCTVO

V septembri roku 2017 nepredĺžila všeobecná lekárka pre dospelých MUDr. Lucia Hippová zmluvu so súkromným centrom Imunologológia Dzurilla s.r.o., ktoré zabezpečovalo zdravotnú starostlivosť v zdravotnom obvode Alekšince-Lukáčovce a založila si novú ordináciu v Nitre na Klokočine. Odišla s ňou nielen dlhoročná obetavá zdravotná sestra a miestna občianka Terézia Lipková, ale prešlo k nej aj množstvo miestnych občanov. Následkom toho hrozil zánik nášho lekárskeho obvodu a následne aj miestnej lekárne. Zásluhou starostov obcí Alekšince a Lukáčovce, ako aj všetkých zúčastnených, sa podaril odliv pacientov zastaviť a s vyššie uvedeným poskytovateľom zdravotnej starostlivosti dohodnúť, že všeobecný lekár pre dospelých bude v Alekšinciach ordinovať trikrát do týždňa a zvyšné dva dni v Nitre. Starostlivosť o našich občanoch prebral MUDr. Štefan Krištof, ktorý však už sám je v pokročilom dôchodkovom veku. Avšak na celom Slovensku je akútny nedostatok všeobecných lekárov a väčšina je vo vyššom veku. Preto sa problém personálneho obsadenia nášho zdravotného obvodu natrvalo nevyriešil.

ŠKOLSTVO

Rok 2018 bol bohatým na udalosti tak v našej Základnej, ako i v Materskej škole. Materská škola mala otvorené dve triedy takmer s plným obsadením. Zástupkyňou pre MŠ bola Edita Línerová, ďalšími vyučujúcimi Bc. Monika Blašková, Bc. Dagmara Petříková a Katarína Bališová. Deti z Materskej školy sa zúčastňovali so svojim kultúrnym programom viacerých obecných podujatí, najmä osláv Dňa matiek či podujatia Októbermesiac úcty k starším. Úctu k tradíciám u najmenších detí rozvíjali počas vyučovacieho programu aj pozvaní folkloristi, či prostredníctvom viacerých aktivít (fašiangy, aprílové hádzanie Moreny do potoka). Učiteľky pripravili deťom aj ďalšie zaujímavé akcie, ako turistické vychádzky do prírody, tvorivé dielne v spolupráci s rodičmi, plavecký výcvik či

návšteva Starého divadla v Nitre. Pre deti bolo zrekonštruované aj exteriérové detské ihrisko.

Na našej Základnej škole sa v mesiaci jún uskutočnila rozsiahla rekonštrukcia a zateplenie strechy telocvične, pergoly a elektrickej rozvodne. Pred začiatkom školského roka 2018/2019 došlo v budove ZŠ k poruche vodovodného potrubia a následnému vytopeniu prvého poschodia a prízemia. Po odvlhčení stien obec pristúpila k oprave maľovky poškodených priestorov školy.

Pedagogickí zamestnanci ZŠ pripravili pre žiakov množstvo vedomostných a športových súťaží, exkurzií či kultúrnych podujatí. K tým posledným menovaným patrí Oslava dňa matiek, školský karneval či výchovný koncert.

Žiaci sa zúčastnili viacerých športových súťaží na regionálnej úrovni, konkrétne futbalových turnajov dievčat a chlapcov a orientačných behov. Zo športových aktivít mali možnosť zúčastniť sa plaveckého výcviku, kurzu korčuľovania na zimnom štadióne v Nitre a Olympijského dňa športu.

Realizovali sa aj viaceré výtvarné súťaže, recitátorská súťaž Hviezdoslavov Kubín, súťaž Čitateľský oriešok, Matematický klokan. Uskutočnilo sa aj mnoho tematických projektov a nechýbal ani tradičný Protidrogový deň v miestnom Kynologickom areáli za účasti ozbrojených zložiek.

NÁBOŽENSKÝ ŽIVOT

V roku 2018 bol lukáčovský farár vdp. Mgr. Peter Blahovec, pod ktorého duchovnú správu patria i Alekšince, zvolený na obdobie piatich rokov za dištriktuálneho dekana dekanátu Lužianky. Do tohto dekanátu patria farnosti Báb, Horné Lefantovce, Jelšovce, Lehota, Lukáčovce, Lužianky, Nové Sady, Podhorany, Šurianky, Veľké Zálužie, Výčapy-Opatovce a Zbehy. Vol'bu kňazov dekanátu potvrdil aj nitriansky biskup Viliam Judák. Dekan je pomocníkom biskupa a na jemu zverenom území a koordinuje činnosť kňazov, stará sa o ich vzdelávanie, duchovný rast. Kontroluje riadne spravovanie farností po stránke duchovnej i materiálnej.

Alekšinskí veriaci mali možnosť navštevovať bohoslužby v miestnom rímskokatolíckom kostole sv. Anny. Tie sa konali každú nedeľu, prikázaný sviatok a zvyčajne aj dvakrát do týždňa vo všedné dni (v utorok a vo štvrtok).

V samotnom kostole sa uskutočnila rozsiahla rekonštrukcia sakristie, v ktorej bola uložená nová podlaha, vymal'oval sa interiér a bol zakúpený aj nový mobiliár.

SPOLOČENSKÉ A ZÁJMOVÉ ORGANIZÁCIE

Základná organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska

Naši občania združení v základnej organizácii Jednoty dôchodcov Slovenska absolvovali aj v roku 2018 viacero aktivít. V máji zorganizovali výlet na hrad Modrý Kameň a na zámky vo Vígľaši a Haliči. V júni sa niektorí členovia JDS zúčastnili športových hier seniorov v Ivanke pri Nitre. V septembri zase zorganizovali členovia JDS spolu s Klubom záhradkárov zájazd na oslavy vinobrania do Pezinka.

Október je mesiacom úcty k starším. Aj tento rok sa uskutočnila 21. októbra slávnosť v kultúrnom dome s bohatým kultúrnym programom, na ktorom vystúpili deti z materskej aj základnej školy a spevácka skupina Veselí Seniori. Táto skupina sa počas roka pravidelne stretávala na nácvikoch svojich vystúpení. Na záver roka sa uskutočnilo tradičné Mikulášske posedenie a členovia jednoty sa zúčastnili aj vianočných trhov v kultúrnom dome.

Územný spolok Slovenského Červeného kríža

Dňa 19. septembra sa v priestoroch kultúrneho domu uskutočnilo darovanie krvi, na ktorom sa organizačne podieľal aj Miestny spolok Slovenského Červeného kríža.

Občania Alekšinie a blízkeho okolia tak mali vo svojom bydlisku možnosť v príjemnej atmosfére darovať životodarnú tekutinu a zachrániť tak nejednu ľudskú život.

Miestny kynologický klub Alekšince

Miestny kynologický klub Alekšince patril aj v roku 2018 k najaktívnejším spoločenským organizáciám v Alekšinciach. Jeho členovia sa stretávali na pravidelných nedeľných spoločných výcvikoch, pretekoch a brigádach na údržbe areálu. Členmi klubu nie sú len obyvatelia Alekšinie, ale kynologickí nadšenci so širokého okolia. Výsledky náročného výcviku psov sa prezentujú na kynologických pretekoch. Aj tento rok zorganizovali členovia MKK Alekšince ďalší ročník súťaže *O pohár starostu obce Alekšince*, ktorý má dlhoročnú tradíciu. Na štart sa prihlásilo 6 psovodov so 7 psami. Súťaž prebiehala podľa národného skúšobného poriadku SVV1 a rozhodcom pretekov bol podpredseda klubu Róbert Faltus. Na záver sezóny sa 1. decembra uskutočnil 1. ročník Mikulášskych pretekov podľa národného skúšobného poriadku BH-SK, ktorý bol určený pre širokú kynologickú verejnosť. Záujem značne predčil kapacitné možnosti 20 účastníkov pretekov.

Slovenský zväz chovateľov Alekšince & Klub záhradkárov v Alekšinciach

Ako už býva peknou tradíciou, aj tento rok zorganizoval Slovenský zväz chovateľov v spolupráci s Klubom záhradkárov v septembri v priestoroch miestneho kultúrneho domu a v jeho bezprostrednom okolí spoločnú výstavu Farmárska revue, na ktorej sa široká verejnosť mohla zoznámiť s plodmi práce a starostlivosti členov týchto spolkov. Výstava bola opäť veľmi pekne naaranžovaná. Tento rok sa dôraz kládol na chovateľskú časť výstavy, ktorá bola zároveň Oblastnou výstavou mladých králikov a hydiny. Podujatie sa uskutočnilo 24. a 25. augusta.

Poľovnícke združenie Alekšince

V mediálnom priestore sa v ostatnom období vytvára negatívny obraz poľovníkov ako pytlíkov, ktorí zabíjajú nevinné zvieratá a ktorí sú len ničia príroda. Iste, nájdete sa aj

medzi nimi osoby, ktoré myslia iba na osobný prospech. Väčšina poľovníkov však svojou starostlivosťou o živú a neživú prírodu vykonáva pre spoločnosť prospešnú, i keď neocenenú prácu. Nemožno nevidieť, že očierňovacie kampane zapadajú do celoeurópskych snáh o obmedzenie legálnej držby strelných zbraní a to najmä dobre organizovanými poľovníckymi organizáciami. O to viac každodennej pozitívnej práce sa očakáva od každého poľovníka. Členovia nášho poľovníckeho združenia počas zimných mesiacov prikrmovali zver a organizovali spoločné poľovačky. Tie majú za cieľ reguláciu populácie zvery v takej miere, aby nepoškodzovala poľnohospodársku výrobu a selekciu slabších a chorých jedincov. Lov vždy prebieha plánovaným spôsobom. V našom revíri sa v minulom roku lovila srnčia zver (30 ks), drobná úžitková zver (bažant poľný, zajac poľný, kačica divá), jelenia zver (4 ks), škodná zver – najmä líšky (20 ks) a diviacia zver (21 ks). Intenzívny lov diviačej zvery súvisel s rozšírením nebezpečného afrického moru ošípaných.

Okrem poľovačiek poľovníci čistili chotár, sledovali stavy populácie zvery, starali sa o posedy a krmidlá. Nezabúdali ani na spoločenskú sféru. Zorganizovali tradičný poľovnícky ples a Svätohubertské slávnosti.

Dobrovoľný hasičský zbor obce Alešince (DHZO)

Rok 2018 bol prvým uceleným rokom obnoveného pôsobenia Dobrovoľného hasičského zboru v našej obci. Aktivity jeho vedenia a členov boli zamerané na získanie základných spôsobilostí a technického vybavenia. Alešinskí hasiči dostali v januári od Ministerstva vnútra SR prvé hasičské vozidlo, ktorým sa stala 60-ročná Praga V3S. Napriek svojmu veku ide o jednoduché vozidlo s vynikajúcimi schopnosťami jazdy v teréne. Jeho sprevádzkovanie stálo členov DHZ množstvo úsilia. Do vybavenia pribudol aj starší hasičský vozík PPS12. Nakoniec sa všetkú techniku podarilo sfunkčniť a prvé cvičenie s účasťou verejnosti sa uskutočnili už v máji. Hasiči sa okrem domáceho výcviku zúčastnili aj cvičení vo Vrábľoch a Rastislaviciach, ako aj taktického októbrového taktického cvičenia v Rišňovciach. Znalosti z cvičení využili v praxi pri hasení požiaru na pôle v susedstve EURO-VATu, ktorý vypukol v nočných hodinách 21. júla. Oheň sa aj s pomocou profesionálnych hasičov podarilo uhasiť a nenapáchal vážnejšie škody.

Obecný dobrovoľný hasičský zbor preukázal svoje opodstatnenie pri ochrane životov a majetku našich občanov aj v noci na 3. septembra. Prívalové dažde vo viacerých

častiach obce zatopili záhrady a pivničné priestory domov. Na pomoc postihnutým občanom bez váhania prišli všetci oslovený členovia DHZ. V noci pomáhala čerpacia technika, na druhý deň sa stavali protipovodňové valy z vriec naplnených pieskom.

Členovia realizovali aj výrub nebezpečných stromov v obci, ktoré v prípade veterných smrští ohrozujú miestnych obyvateľov.

Ďalšou oblasťou realizácie aktivít DHZO bola kultúra. Dobrovoľní hasiči organizačne zabezpečili konanie februárov fašiangových slávností, podieľali sa na Stavaní Mája, zúčastnili sa súťaže vo varení gulášu Alekšinský kotlík, zabezpečili výrub a osadenie vianočného stromčeka a asistovali pri obecnom novoročnom ohňostroji.

DHZO Alekšince mal v roku 2018 celkovo 15 členov, ktorí sa od marca pravidelne každú prvú stredu v mesiaci stretávali na členských schôdzach. Dňa 4. mája na sviatok svätého Floriána pripravili alekšinskí hasiči malú slávnosť, ktorá bola zároveň oslavou 90. výročia založenia prvého dobrovoľného hasičského zboru v obci. Pri tejto oslave bola odhalená socha svätého Floriána, patróna hasičov na križovatke Hlavnej a Rybníčnej ulice pred kostolom. Zároveň bola okrem spomenutej sochy posvätená p. farárom Petrom Blahovcom aj nová hasičská zástava. DHZO na oslavy nezabudlo pozvať aj bývalých dobrovoľných hasičov. Menšie zmeny nastali vo výbore DHZO. Po odstúpení podpredsedu-veliteľa DHZO Mareka Mateičku bol obecným zastupiteľstvom 21. júna zvolený novým podpredsedom Juraj Zajko.

Nevyhnutným predpokladom pre plnohodnotné fungovanie hasičského zboru je hasičská zbrojnica. Avšak tá niekdajšia, stojaca pri soche svätého Jána Nepomuckého na Železničnej ulici, je v zlom technickom stave a svojimi rozmermi nevyhovuje umiestneniu novej techniky. Za novú hasičskú zbrojnicu bol vybraný objekt bývalej koniarne Štátnych majetkov, ktorá je vo vlastníctve obce. Tento objekt si však vyžaduje kompletnú rekonštrukciu. Prvé financie na tento účel boli získané takým spôsobom, že členovia DHZO asanovali budovu starého obecného úradu, ktorá bola v havarijnom stave a susedila so spomenutou koniarňou. Ušetrené finančné prostriedky obce boli použité na výmenu strešnej krytiny budúcej hasičskej zbrojnice. K budove boli taktiež vybudované elektrické a vodovodné prípojky. Bol vypracovaný aj komplexný projekt prestavby koniarne na hasičskú zbrojnicu. Z dotácie Dobrovoľnej požiarnej ochrany Slovenskej republiky sa nakúpili tri zásahové obleky.

TELOVÝCHOVA A ŠPORT

MFK ALEKŠINCE

Rok 2018 začali najmladší alekšinskí futbalisti – benjamínkovia halovým turnajom v mestskej športovej hale v Nitre, kde sa predstavili v kvalifikačnej skupine, v ktorej po jednej výhre, jednej remíze a dvoch prehrách obsadili konečné 4. miesto. Toto družstvo, ktoré sa zúčastnilo oblastnej súťaže spolu s rovesníkmi, tvoria dievčatá aj chlapci. Cieľom tohto družstva je rozvoj športových návykov.

Alekšinské dorastenecké futbalové družstvo napriek periodickým obmenám kádra patrí dlhoročne k najlepším družstvám v širokom regióne, na čom má nemalú zásluhu tréner Jozef Brath. Toto renomé potvrdzovali naši mladí futbalisti aj v roku 2018. V druhej polovici januára sa zúčastnili v Mestskej športovej hale v Nitre na tradičnom a kvalitne obsadenom turnaji, na ktorom skončili na druhom mieste po finálovej prehre proti tradičnému rivalovi z Nevidzian. Najlepším brankárom turnaja sa stal Andrej Trnka a medzi najlepších hráčov bol zaradený Kristián Košťál.

Naši dorastenci výborne zvládli jarnú časť sezóny 2017/2018 V. dorasteneckej ligy Stred Západoslovenského futbalového zväzu (ZsFZ) a bez prehry skončili so 17-bodovým náskokom na prvom mieste 12-člennej tabuľky. Z 21 zápasov 18 vyhrali a tri remizovali so skóre 94:24. V jesennej časti novej sezóny 2018/2019 pokračovali alekšinskí dorastenci vo výborných výkonoch a z 13 zápasov 11 vyhrali a dva remizovali.

Rok 2018 začalo družstvo mužov účasťou na najväčšom halovom turnaji na Slovensku v Nitre, kde vypadlo vo štvrtfinále. Jarnú časť sezóny 2017/2018 V. ligy stred ZsFZ vyhralo alekšinské družstvo mužov pod vedením trénera Jána Štajera s veľkým 12-bodovým náskokom a svoj triumf v súťaži si zabezpečili už štyri kolá pred koncom. Víťazné mužstvo tvorili sčasti domáci odchovanci a sčasti futbalisti zo širokého regiónu, pričom niektorí pôsobili aj v štruktúrach FC Nitra.

Vedenie MFK Alekšince sa však rozhodlo nevyužiť možnosť postupu do IV. ligy kvôli vysokým finančným nákladom na organizačné zabezpečenie súťaže, dlhým cestám na ihriská súperov po celom západnom Slovensku a „neatraktivite“ súperov zo vzdialených končín pre miestnych divákov zvyknutých na oblastné konfrontácie. Preto aj v jesennej časti súťažného ročníka 2018/2019 alekšinské A-mužstvo hralo V. ligu Stred

ZsFZ. Z 15 zápasov vyhralo 11-krát, dvakrát remizovalo a dvakrát prehralo. Položilo tak dobré základy obhajoby titulu do jarnej časti.

Rok 2018 bol pre MFK Alekšince doteraz najúspešnejší v histórii, na čom majú svoj podiel vedenie klubu, realizačný tím, usporiadatelia a samozrejme hráči.

STO Alekšince

Na sviatok Troch kráľov (6.1.) sa uskutočnil v miestnom kultúrnom dome tradičný novoročný turnaj v stolnom tenise, ktorého sa zúčastnilo 30 hráčov nielen z Alekšinc, ale aj z blízkeho okolia. Rozvoju stolného tenisu v obci majú pomôcť aj dva stolnotenisové exteriérové stoly v blízkosti obecného úradu, ktoré boli postavené v roku 2018.

POČASIE A ÚRODA

Mesiace január a február roku 2018 boli charakteristické veľmi teplým počasím, pričom teploty nezriedka vystupovali aj nad 10 °C. Ochladenie prišlo až koncom februára a pokračovalo aj začiatkom marca. Vyskytovali sa aj celodenné mrazy. Koncom marca sa výrazne oteplilo a prevládalo suché, ustálené počasie typické skôr pre letné obdobie. Už koncom apríla sa teploty šplhali k 30°C. Už vtedy začali záhradkári a poľnohospodári pociťovať nedostatok vlahy. Teplotne nadpriemerný bol aj máj a jún. Leto bolo mimoriadne teplé a slnečné. Výraznejšie zrážky prišli začiatkom septembra. Boli natoľko intenzívne, že spôsobili zatopenie niektorých ulíc. Záver roka sa niesol v teplom počasí bez snehovej pokrývky.²

² Zdroj: Slovenský hydrometeorologický ústav.

ČRIEPKY Z HISTÓRIE

Historický výskum odкрýva stále nové stránky z histórie našej obce, ktoré neboli známe v čase vydania poslednej obecnej monografie. To sa týka aj najstarších informácií o škole v Alekšinciach. Doteraz bolo známe, že deti miestnych roľníkov a sluhov na panských veľkostatkoch v období pred rokom 1868 vyučoval v zimných mesiacoch tkáč František Plesel, ktorý sa pristáhoval do obce z Moravy a na pokyn baróna Salvadoryho vykonával úrad hospodárskeho správcu. Vyučoval písanie, čítanie a základy počítania." Tvar Plesel je slovenskou podobou nemeckého priezviska Blössl. Tento tkáčsky rod pochádza z dediny Dešná, ktorá je dnes miestnou časťou obce Brodek u Konice. Františkov otec Karel Blössl (20. 5. 1802 Dešná - 30. 9. 1853 Alekšince) sa 29. februára 1824 oženil s Eleonorou Möhlerovou (28. 11. 1793 - 26. 4. 1859 Alekšince), ktorú v Alekšinciach volali Moderovou. Jej súrodenci boli predkami aj v Alekšinciach rozšíreného rodu Moderovcov. Títo manželia mali troch synov, z ktorých sa stali tkáči a jednu dcéru. Do Alekšínec prišli niekedy okolo roku 1848. V tom čase na Slovensku migrovalo množstvo tkáčov z Moravy, ktorých remeslo tu bolo žiadané. Prišli sem na pozvanie niektorého z miestnych zemianskych rodov. V Alekšinciach zostali z potomkov Karla Blößla žiť len dvaja synovia, pričom syn František okrem úradu hospodárskeho správcu, tkáčskeho remesla a vyučovania detí, vychovával aj nových tkáčskych majstrov. Jeho plodný život bol zavŕšený 19. januára 1877 v Alekšinciach.

V Štátnom archíve v Nitre vo fonde *Nitrianska župa I. - Hlavný župan, signatúra 1895/3/2426 - 1896, Alekšince - stručné dejiny školy* sa nachádza vzácny a doteraz neznámy archívny materiál, ktorý v maďarskom jazyku opisuje najstaršie dejiny Alekšinskej školy. Je cenným prameňom k dejinám miestnych rodov a takisto k dejinám výučby. Z tohto dôvodu ho tu citujeme v celosti v slovenskom preklade:

Vestník všeobecnej obecnej ľudovej školy v Alekšinciach na školský rok 1895/6

Zostavil učiteľ Alexander Čáp (Csáp)

Všeobecný prehľad o obci Alekšince

Poloha a rozloha: Obec Alekšince leží v údolí vpravo od hradskej Nitra – Hlohovec. Chotár obce tvorí 1507.730 hektárov.

Hraničiace obce: Lukáčovce, Zbehy, Lehota, Veľké Zálužie, Dolné a Horné Rišňovce

Plodiny: O chotári našej obce je možné povedať, že je dobrý, pretože sa tu hojne urodia nielen všetky druhy obilia, ale i zemiaky sú dobré a v poslednom čase sa tu pestuje i veľké množstvo cukrovej repy. Pôda s ohľadom na to, že obyvateľstvo pozostáva len z veľkostatkárov a nájomcov (árendátorov), je výborne obrábaná.

Obyvateľstvo: Počet obyvateľov je 672, z toho 5 % tvoria slobodní statkári a nájomcovia pôdy a všetci ostatní sú sluhovia a želiari.

Vzhľadom na vierovyznanie je 8 % obyvateľov izraelitov a ostatní sú rímskokatolíci.

Vzhľadom na jazyk 10 % je maďarského a nemeckého (obyvateľstva), ostatné slovenské.

Vzdelanostné pomery: Napriek tomu, že väčšinu nášho ľudu tvoria veľmi chudobní ľudia, je počet tých, čo nevedia písať a čítať, veľmi malý. Výnimku tvoria nanajvýš tí, ktorí často menia bydlisko a takto sa na jednom mieste zdržia nanajvýš pol roka, alebo tí, ktorí bývajú na majeroch vzdialených od obce, a preto nemôžu chodiť do školy.

Dejiny školy

Naša škola bola postavená urbarialistami³ ako rímskokatolícka.

Prvým učiteľom bol Silvester Šimon, ktorý po niekoľkoročnom pôsobení odišiel do obce Hájske. Po ňom prišiel Ján Hargaš a potom zasa Tomáš Šincel, ktorý pochádzal z Moravy, maďarský jazyk neovládal, preto 15. apríla 1878, keď sa škola stala obecnou školou, musel túto funkciu opustiť.

Dovtedajší plat učiteľa – z väčšiny v naturáliách – mohol byť nanajvýš 250 zlatých. V roku 1878 bol plat učiteľa doplnený na 300 zlatých, mimo pracovných náležitostí.

Na miesto Tomáša Šincela bol zvolený Emil Pázmaň, na jeho miesto zase v roku 1879 Pavol Kaptášik. Po jeho ročnom pôsobení bol zvolený Ladislav Horvát. Ten bol po 6-ročnom pôsobení nútený svoje miesto opustiť.

V roku 1886 bol zvolený Anton Brúhl, ktorý tu pôsobil do 1. augusta 1890 a na miesto ktorého bol 14. augusta 1890 zvolený v súčasnosti tu pôsobiaci učiteľ.

V roku 1894 bol učiteľský plat doplnený osvieteným uhorským kráľovským ministrom náboženstva a školstva na 400 zlatých.

³ T. j. bývalými poddanými.

Údaje týkajúce sa školského roka 1895/6

Školský rok začal 4. septembra slávnostnou omšou *Veni sancte* a v tento deň sa začalo aj riadne vyučovanie – s výnimkou sviatkov plynulo bez prerušenia do konca školského roka.

Zapísalo sa celkovo 165 každodenných školopovinných detí a 13 žiakov do opakovacej školy. Nedostavil sa 1 žiak.

Školu viackrát navštívili: lukáčovský pán farár Adolf Lelkeš, predseda školskej stolice, kurátor a viacero členov školskej stolice.

Zdravotný stav bol počas celého školského roka priaznivý. To nemožno povedať o dochádzke do školy, hoci v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi pozorovať aj tu zlepšenie. Zameškaných bolo celkovo 3384 dní, z toho ospravedlnených 457, neospravedlnených 2927. Príčinami neporiadnej dochádzky je chudoba ľudu a veľká vzdialenosť od školy, najmä v nepriaznivom počasí.

Dňa 29. apríla sme so školským dorastom za účasti obecného predstavenstva a školskej stolice zasadili 3 ks mileniárnych pamätných stromov⁴. Dňa 9. mája sme zasa patričným spôsobom oslávili sviatok určený pamiatke tisícročnej existencie našej milovanej vlasti. Dňa 21. mája sa vykonala koncoročná skúška.

Menoslov žiakov

každodenná škola:

Áč Ján	Burzová Veronika	Herceg Peter
Bárta Ján	Čáp Ernest	Herczegová Klára
Bártová Helena	Čáp Jozef	Holá Júlia
Bártová Vilma	Čáp Vojtech	Chovancová Ružena
Belan František	Fišnerová Mária	Jamrich Ján
Belan Jozef	Gudába Ján	Jamrich Štefan
Belanová Flóra	Gudábová Anna	Košťál Pavol
Belanová Mária	Gundová Katarína	Kotúč(ek)ová Františka
Belanová Terézia	Halmeš Pavol	Krivošík Adam
Bojňanský František	Henčíková Veronika	Lačná Katarína
Burza František	Herceg Michal	Lopašková Apolónia

⁴ V roku 1896 vrcholili oslavy 1000 rokov od príchodu Maďarov do Karpatskej kotliny. Po celej krajine sa stavali pamätníky, prebiehali oslavy. Išlo o obdobie najtvrdšej maďarizácie.

<i>Lopašková Mária</i>	<i>Podhradská Veronika</i>	<i>Šimová Mária</i>
<i>Lopašková Terézia</i>	<i>Podhradský Izidor</i>	<i>Škoda Pavol</i>
<i>Magala Peter</i>	<i>Ravinger Andrej</i>	<i>Škodová Anna</i>
<i>Miháliková Anna</i>	<i>Ravinger Martin</i>	<i>Šmidtová Terézia</i>
<i>Miháliková Mária</i>	<i>Ravinger Štefan</i>	<i>Šturmová Mária</i>
<i>Moravec Augustín</i>	<i>Ravingerová Filoména</i>	<i>Uhlík Jozef</i>
<i>Neumanová Berta</i>	<i>Rešková Johana</i>	<i>Uhlík Ľudovít</i>
<i>Nováková Emília</i>	<i>Sitár Ján</i>	<i>Uhlíková Veronika</i>
<i>Ondrejičková Mária</i>	<i>Sliva Jozef</i>	<i>Ukropec Augustín</i>
<i>Ondrušová Anna</i>	<i>Slivová Veronika</i>	<i>Urcikán Štefan</i>
<i>Piršelová Paulína</i>	<i>Smeták Jozef</i>	
	<i>Hudec Imrich</i>	<i>Ravingerová Júlia</i>
<u><i>Opakovacia škola:</i></u>	<i>Košťálová Anna</i>	<i>Skokanová Alžbeta</i>
<i>Borovicová Anna</i>	<i>Košťálová Mária</i>	<i>Suchan František</i>
<i>Gudábová Ružena</i>	<i>Lopaška Štefan</i>	<i>Suchanová Agneša</i>
<i>Halmešová Magdaléna</i>	<i>Ravinger Jozef</i>	<i>Šmidtová Alojzia</i>

Podľa prospechu boli medzi žiakmi:

4 výborní

23 dobrých

24 dostatočných

13 nedostatočných.

Členovia školskej stolice:

Veľbný pán Adolf Lelkeš, lukáčovský farár, predseda

Jozef Quitt, kurátor

Peter Halmeš

Michal Halmeš

Móric Quitt

Vavrínek Lužák

Ján Ravinger

Michal Lopaška

Ján Škoda

Dokončená učebná látka

1. skupina (I. a II. trieda)

Náboženstvo a mravouka. (učebnica: Základný katechizmus a biblické dejiny. Publikácia Spolku sv. Štefana) Úvod o viere, o trojjedinečnosti Boha, o Bohu ako stvoriteľovi a spasiteľovi. Stvorenie sveta, hriech prvých ľudí, potopa atď.

Rečové a významové cvičenia v súvislosti s výučbou maďarského jazyka. (učebnica: Viliam Groó: Základná kniha k výučbe maďarského jazyka) Oboznámenie sa s vecami v učebni, obývacej izbe, kuchyni, komore, pivnici a na dvore, domáce, divé a dravé zvieratá, o odevoch, o farbách, o ľudskom tele a jeho častiach atď.

Písanie – čítanie. (učebnica: P. Gönczy: Maďarská abeceda a cvičebnica) Čítanie písmen a ich správne písanie. Čítanie a prekladanie čítaného do slovenčiny.

Matematika. (učebnica: kniha počtov dr. Františka Mocnika) Počítanie spamäti v rozsahu od 1 do 10, správne písanie číslíc.

2. skupina (III. a IV. trieda)

Náboženstvo a mravouka. (učebnica ako v predchádzajúcej skupine) Smrť a zmŕtvychvstanie Ježiša, o posväcujúcom Bohu, o Matke Cirkvi atď.

Rečové a významové cvičenia (učebnica rovnaká ako v 1. skupine) Poznávanie vtákov, rýb, plazov, hospodárske nástroje, náradie, obilniny, kvety, rôzni remeselníci a ich zamestnanie.

Čítanie a písanie v maďarskom a slovenskom jazyku. (učebnica: maďarská čítanka Viliama Groóa a slovenská Ignáca Báránya) Maďarské čítanie, preklad čítaného do slovenčiny, čítanie po slovensky s porozumením, správne písanie.

Maďarský jazyk. (učebnica: maďarská gramatika Ondreja Vargyasa) Reč, hlásky a ich delenie, slabiky, delenie slov.

Zemepis. (učebnica: Móric Orsók, Zemepis Nitrianskej stolice) Rozhl'ad, obzor, svetové strany, oboznámenie sa s bydliskom a vlasťou, hranice Nitrianskej stolice, jej vodstvo, vrchy, cesty, plodiny, kultúrne pomery a politické rozdelenie.

Matematika. (učebnica: kniha počtov dr. F. Mocnika) Štyri základné operácie spamäti a s číslícami.

3. skupina (V. a VI. trieda)

Náboženstvo a mravouka. (učebnica: Stredný katechizmus. Publikácia spolku sv. Štefana) O prikázaniach, o ich porušení, o hriechu, o sviatostiach, o modlitbách. Nový zákon.

Čítanie a písanie v maďarskom a slovenskom jazyku. (učebnica: ako v 2. skupine) Čítanie s porozumením, preklad čítaného do slovenčiny, krasopis.

Maďarský jazyk. (učebnica ako v 2. skupine) Veta, veta a slovné druhy, časovanie, rozvité a zložené vety, prívlastok, predmet, príslovkové určenie.

História. (učebnica: G. Balaton, História Maďarov) Príchod Maďarov, Arpád, sv. Štefan, sv. Ladislav, Koloman, Belo IV., Ľudovít Veľký, Ján Huňady, obetovanie Šimona Keménya, hrdinstvo T[ita] Dugovicsa (Dugovič), Matej Hunyadi, Ľudovít II., Mária Terézia, maďarský národnooslobodzovací boj, František Jozef I.

Zemepis. (učebnica: zemepis Ondreja Vargyasa) Hranice našej vlasti, jej vodstvo, pohoria, politické členenie, prehľad Európy, spoznávanie zemegule.

Matematika. (učebnica: kniha počtov dr. F. Mocnika) Štyri základné operácie s desatinnými zlomkami, pojem jednoduché zlomky.

Prírodopis. (učebnica: prírodopis O. Vargyasa.) Kategórie cicavcov, poznávanie významnejších vtákov, rýb a plazov, rastliny dôležité k liečbe.

Fyzika. (učebnica: fyzika O. Vargyasa.) Pohyb a jeho prekážky, trenie, náraz, požiarna striekačka, parný stroj, magnetizmus a elektrina.

Spev. Hymnus⁵, Szózat⁶, Honfidal⁷ a Király Hymnus⁸.

Pamätný zápis do kroniky obce Alekšince za rok 2018 je týmto uzavretý.

V Alekšinciach 22. júna 2021.

Mgr. Tomáš Hrubý, PhD.
obecný kronikár

⁵ maďarská národná pieseň

⁶ Výzva – zhudobnené verše Mihálya Vörösmartyho

⁷ Vlastenecká pieseň (Sándor Petőfi)

⁸ Kráľovský hymnus (chválospev)